

Raadscommissie 8 december 2021 inz. Herinrichting Hartenstein

Inspreektekst T.R. Weijers, directeur-bestuurder Airborne Museum Hartenstein

Later in deze vergadering wordt het plan behandeld voor de herontwikkeling van de Reijenga MAVO en de herinrichting van Park Hartenstein. Het plan is opgesteld door het burgerinitiatief *Vier Landgoederen op de Helling*.

Om te beginnen zou ik mijn grote waardering willen uitspreken voor de wijze waarop dit voorstel tot stand is gekomen. Een voorbeeldige manier van burgerparticipatie.

Het Airborne Museum is door de initiatiefgroep zo veel mogelijk betrokken bij de opstelling van de plannen. Wij hebben onze wensen en zorgen in verschillende fases van de planvorming met hen besproken. Hoewel deze samenspraak wellicht bemoeilijkt is door onze directiewisseling en zeker door corona, hebben de enorme inzet van de initiatiefgroep en deze gesprekken geleid tot een plan dat wij van harte kunnen ondersteunen.

Dat de wethouder in zijn Consultatieverzoek d.d. 1-11 ook de ontvangst- en depotruimte voor het museum benoemt, onderstreept dat onze belangrijkste zorgen en wensen ook door het gemeentebestuur zijn onderkend.

Toch wil ik vanavond in mijn eigen woorden het standpunt van het Airborne Museum toelichten. Ik heb vorige week een paar zaken gezegd horen worden over of namens het museum, die ik zelf net anders zou formuleren. Dat is overigens geenszins een verwijt, het is altijd lastig andermans standpunt te verwoorden, zeker als daar nog vragen over komen.

Het Airborne Museum juicht een herontwikkeling van park Hartenstein van harte toe. De plek waar het museum zich bevindt is een belangrijk onderdeel van de identiteit van het museum. In de toekomst zullen de plaatsen waar het historische verhaal van de Slag om Arnhem zich heeft afgespeeld een steeds belangrijkere rol gaan spelen in het overbrengen van het verhaal. De villa, ooit het hoofdkwartier van de Britten, is daar het meest prominente en aansprekende voorbeeld van.

De authenticiteit en de monumentale status van de villa vormen echter ook een begrenzing van de mogelijkheden van het museum. Een logische en natuurlijke begrenzing, maar toch één die ons voor uitdagingen stelt. Het museum loopt op drukke dagen tegen de grenzen van zijn capaciteit aan. We hebben in de villa niet de ruimte en juiste omstandigheden voor een depot. Ook voor de ontvangst van schoolgroepen zouden we heel graag extra ruimte hebben.

U zult met me eens zijn dat het trekken van zo veel mogelijk bezoekers een taak van het Airborne Museum is. We hebben de betalende bezoeker nodig om financieel te kunnen overleven, toekomstbestendig te blijven en de professionele normen die we hanteren te kunnen handhaven. Belangrijker nog is dat wij het als onze belangrijkste taak zien het verhaal van de Slag om Arnhem en de daarmee samenhangende gebeurtenissen in Oosterbeek aan een zo groot en breed mogelijk publiek te vertellen, ook in de toekomst.

Voor het Airborne Museum zijn de volgende aspecten dan ook belangrijk in de ruimtelijke ontwikkeling van de omgeving van de villa.

Entree

Park Hartenstein verdient een waardige entree. Vanaf de (huidige) parkeerplaats is de entree moeilijk vindbaar en rommelig. Vorige week werd gezegd dat ik me 'schaam' voor hoe het terrein er nu bij ligt. Ik kan me niet voorstellen dat zo te hebben uitgedrukt. Maar dat een kwaliteitsimpuls gewenst is, daar sluit ik me graag bij aan. Dit plan lijkt daarin te voorzien.

Parkeren

Op drukke dagen in het park en het museum vormt parkeren een probleem. Dat is voor de gastvrijheid van het museum nadelig, maar zeker ook problematisch voor omwonenden en de gemeente. Het beperkt aantal parkeerplaatsen zorgt immers in de omgeving voor parkeeroverlast. Wij juichen dan ook zeer toe dat het huidige plan voorziet in een substantiële uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen.

Op dit punt wil ik echter toch graag iets rechtzetten. Ik kan me niet herinneren te hebben gesproken over een financiële bijdrage van het museum aan de parkeeropbrengsten. Ik denk dat de toegangsprijs van het museum een redelijke en marktconforme is, deze willen wij voorlopig niet verhogen. Het kan m.i. ook niet de bedoeling zijn dat alle bezoekers van het museum hier aan meebetalen, ook als zij bijvoorbeeld met het openbaar vervoer komen. Voor een substantiële bijdrage aan dit eventuele exploitatietekort is in de begroting van het Airborne Museum geen ruimte.

Ruimte voor het museum

Dat ligt natuurlijk anders bij de ingeschetste ruimte t.b.v. het museum. Voor onze museale taken op het gebied van onderzoek en beschrijving is het belangrijk dat we de collectie, in ieder geval grotendeels, dichtbij het museum kunnen huisvesten. Daarnaast is een mooie ontvangst- en introductieruimte voor groepen (m.n. schoolklassen) buiten maar vlakbij het museum een nadrukkelijke wens. Het meest ideale zou zijn dit zodanig vorm te geven dat de 'bijgebouwen' en de villa uitzien op elkaar, zodat zij als één complex worden ervaren, of in ieder geval de samenhang te zien is en gevoeld wordt.

Het is volkomen logisch dat het museum door het gebruik van deze ruimtes wel een bijdrage levert aan de financiële haalbaarheid van het plan.

U begrijpt dat betrokkenheid van het museum bij de ontwikkeling van deze gebouwen zeer gewenst is: voor een depotruimte gelden vrij specifieke eisen. Ik zou ook niet bij voorbaat de mogelijkheid willen uitsluiten dat deze gebouwen niet in eigendom van een exploitant, maar van het museum komen.

Samenvattend: ik sta hier om mijn steun uit te spreken voor het plan van Vier Landgoederen op de Helling. Ik zie dat dit plan een schetsontwerp is en vraag u het Airborne Museum te blijven betrekken in de verdere uitwerking. Ik complimenteer zowel de gemeente als de initiatiefnemers met de wijze waarop dit plan tot stand is gekomen. En dank u voor uw aandacht.

Ronnie Weijers, 8/12/2021